

Odlišné stanovisko sudcu Ladislava Orosza

Podľa § 32 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pripájam svoje odlišné stanovisko k uzneseniu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 45/2015 z 28. októbra 2015 (ďalej aj „uznesenie o odmietnutí návrhu prezidenta“), ktorým o návrhu prezidenta Slovenskej republiky (ďalej aj „prezident“) na začatie konania o výklad čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 128 ústavy, ako aj výklad čl. 134 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 101 ods. 1 a čl. 102 ods. 1 písm. s) ústavy ústavný súd pri predbežnom prerokovaní rozhodol tak, že ho odmietol.

Oprávnenie pripojiť k rozhodnutiu (väčšiny) pléna alebo senátu ústavného súdu odlišné stanovisko vo všeobecnosti považujem za významný právny prostriedok, ktorý slúži ku kultivácii judikatúry ústavného súdu, keďže umožňuje sudcovi, aby nastavil väčšinovému rozhodnutiu svojich kolegov zrkadlo a vyslovil odlišný právny názor na vec, o ktorej väčšina pléna alebo senátu ústavného súdu rozhodla. Odlišné stanovisko zároveň signalizuje účastníkovi konania a verejnosti, že o veci sa mohlo, a podľa názoru disentujúceho sudcu aj malo, rozhodnúť inak. Vo vzťahu k uzneseniu sp. zn. PL. ÚS 45/2015 z 28. októbra 2015, ktorým pri predbežnom prerokovaní odmietol návrh prezidenta na podanie výkladu ústavy, som ale navyše nútený pripojiť svoje odlišné stanovisko aj preto, že považujem aj v záujme svojej profesionálnej cti za potrebné dištancovať sa od rozhodnutia, ku ktorému mám zásadné výhrady, keďže sa v ňom nachádza príliš málo presvedčivej ústavnoprávnej argumentácie a naopak, neprimerane veľa politiky. Z uvedených dôvodov považujem za potrebné v mojom odlišnom stanovisku vysloviť tieto právne názory:

1. Účelom konania o výklad ústavy alebo ústavného zákona podľa čl. 128 ústavy je podať v záujme právnej istoty taký výklad ústavy alebo ústavných zákonov, ktorý pre budúcnosť všeobecne záväzným spôsobom odstráni reálne existujúci spor medzi ústavnými orgánmi o tom, ako vykladať a používať ich ústavné kompetencie alebo právomoci v konkrétnej veci (m. m. PL. ÚS 14/06, I. ÚS 61/96). V deklaratórnej rovine sa tohto východiska pridŕžiaval aj ústavný súd (citujúc z uznesenia sp. zn. I. ÚS 61/96), ale v skutočnosti uznesenie o odmietnutí návrhu prezidenta nevznáša do výkladu a uplatňovania viazaných kreačných právomocí prezidenta žiadnu právnu istotu, naopak, ešte viac ich ústavne konformný výklad a uplatňovanie zahmlieva a vyvoláva celý rad nových ústavne významných otázok, ktorých nezodpovedanie môže v budúcnosti vyvolať celý rad ďalších závažných ústavno-politických sporov.

2. Po dôkladnejšom preštudovaní namietaného uznesenia zrejme aj laický čitateľ dospeje k názoru, že hlavnou motiváciou väčšiny sudcov ústavného súdu nebolo podať všeobecne záväzný výklad ústavy, ale „odobriť“ na úrovni pléna ústavného súdu nález sp. zn. III. ÚS 571/2014 zo 17. marca 2015, ktorým III. senát ústavného súdu (presnejšie jeho dvaja členovia) vyhovel individuálnym sťažnostiam troch kandidátov na funkciu sudcu ústavného súdu (E. Fulcovej, M. Duriša a J. Sopoligu), ktorými sa domáhali zrušenia rozhodnutí prezidenta z 2. júla 2014 o ich nevymenovaní za sudcov ústavného súdu. Zároveň je z odôvodnenia uznesenia o odmietnutí návrhu prezidenta (s. 23) zreteľne čitateľný aj zámer väčšiny pléna ústavného súdu rozšíriť dosah nálezu sp. zn. III. ÚS 571/2014 zo 17. marca 2015 na dvoch ďalších sťažovateľov (J. Bernáta a I. Volkaia), ktorí svoje sťažnosti smerujúce taktiež proti rozhodnutiam prezidenta o ich nevymenovaní za sudcov ústavného súdu vzali späť bezprostredne pred meritórnym rozhodnutím II. senátu ústavného súdu. Tento - podľa môjho názoru neprimeraný - súdny aktivizmus už na prvý pohľad vyvoláva pochybnosti o ústavne konformnom postupe väčšiny pléna ústavného súdu. Napriek tomu nepovažujem za nevyhnutné kategoricky sa vyjadrovať k tomu, či plénum ústavného súdu v konaní o výklad ústavy podľa čl. 128 ústavy bolo vôbec oprávnené na takýto aktivistický postup, a ani k otázke, či jeho rozhodnutie môže mať

vo vzťahu k zvyšným dvom kandidátom právnu relevanciu. Za podstatnejšie totiž považujem vyjadriť sa k vecnej podstate odôvodnenia nálezu sp. zn. III. ÚS 571/2014 zo 17. marca 2015, ktoré si väčšina pléna ústavného súdu v uznesení o odmietnutí návrhu prezidenta *de facto* v plnom rozsahu osvojila.

3. V nadväznosti na dosiaľ uvedené považujem v prvom rade za potrebné pripomenúť, že podstata ústavne relevantného sporu medzi prezidentom Slovenskej republiky na jednej strane a Národnou radou Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“), ako aj piatimi kandidátmi na funkciu sudcu ústavného súdu na druhej strane spočívala v rozdielnom názore na to, či prezident bol oprávnený a aj povinný riadiť sa pri rozhodovaní o vymenovaní sudcov ústavného súdu všeobecne záväzným výkladom ústavy, ktorý podal ústavný súd v uznesení sp. zn. PL. ÚS 4/2012 z 24. októbra 2012.

4. Nemožno spochybňovať, že uznesenie sp. zn. PL. ÚS 4/2012 sa týka výkladu čl. 102 ods. 1 písm. t) a čl. 150 ústavy, t. j. výkonu právomoci prezidenta vymenúvať generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“), čo sa nutne muselo premietnuť do výrokovej časti tohto uznesenia. Z odôvodnenia uznesenia sp. zn. PL. ÚS 4/2012 však celkom zreteľne vyplýva, že kľúčová argumentácia (body 34 a nasl.), na základe ktorej plénum ústavného súdu dospelo k záveru koncentrovane vyjadrenému vo výrokovej časti označeného uznesenia, celkom zjavne presahovala rámec vymedzený ustanoveniami čl. 102 ods. 1 písm. t) a čl. 150 ústavy, t. j. plénum ústavného súdu pri koncipovaní uznesenia sp. zn. PL. ÚS 4/2012 vychádzalo z ústavného postavenia a funkcií prezidenta v štruktúre ústavných orgánov Slovenskej republiky, a preto v ňom obsiahnuté závery nemožno podľa môjho názoru *a priori* obmedzovať na výkon právomoci prezidenta vymenúvať generálneho prokurátora. Z tejto skutočnosti vychádzal (podľa môjho názoru celkom legitímne) aj prezident, keď s poukazom na všeobecne záväzný výklad ústavy podaný

v uznesení sp. zn. PL. ÚS 4/2012 odmietol vymenovať piatich zo šiestich kandidátov na sudcu ústavného súdu predložených mu národnou radou.¹

5. Kľúčový ústavný problém, ku ktorému sa ústavný súd musel vo veci sp. zn. PL. ÚS 4/2012 autoritatívne vyjadriť, sa týkal rozsahu uváženia (diskrécie), ktorým disponuje prezident pri výkone svojich kreačných právomocí v prípadoch, ak má rozhodnúť o personálnom návrhu, ktorý mu predloží národná rada, príp. iný orgán verejnej moci (tzv. viazané kreačné právomoci). Odpoveď na túto otázku má zásadný ústavno-politický význam, pretože mieru autonómie prezidenta pri výkone jeho právomocí možno považovať za jednu z podstatných náležitostí ústavy (m. m. I. ÚS 397/2014), ktorá významnou mierou predurčuje základnú charakteristiku a klasifikáciu ústavy z hľadiska formy vlády, t. j. predurčuje odpoveď na otázku, či ide o ústavu vychádzajúcu z parlamentného modelu vlády alebo poloprezidentského, či prezidentského modelu vlády.

6. Pre osvieženie pamäti sa žiada tiež spomenúť, že väčšina pléna ústavného súdu v uznesení sp. zn. PL. ÚS 4/2012 z 24. októbra 2012 všeobecne zaväzujúcim spôsobom vyslovila, že v súvislosti s rozhodovaním o návrhu národnej rady na vymenovanie generálneho prokurátora môže prezident odmietnuť vymenovanie konkrétneho kandidáta nielen z dôvodu, že nebol zvolený postupom, ktorý je v súlade s právnymi predpismi, resp. z dôvodu, že nespĺňa zákonné predpoklady na vymenovanie, ale aj vtedy, ak zistí, že existuje závažná skutočnosť vzťahujúca sa na osobu kandidáta, ktorá „dôvodne spochybňuje jeho schopnosť vykonávať funkciu spôsobom neznižujúcim vážnosť ústavnej funkcie alebo celého orgánu, ktorého má byť táto osoba vrcholným predstaviteľom, alebo spôsobom, ktorý nebude v rozpore so samotným poslaním tohto orgánu, ak by v dôsledku tejto skutočnosti mohol byť

¹ Je inou a pritom podstatnou otázkou, či pri svojom rozhodovaní o nevymenovaní piatich kandidátov na sudcu ústavného súdu prezident Slovenskej republiky neuplatnil neprimerane extenzívny výklad uznesenia sp. zn. PL. ÚS 4/2012, ktorý v konečnom dôsledku mohol (a podľa môjho názoru zrejme aj mal byť) byť dôvodom na to, aby ústavný súd vyslovil porušenie základného práva prezidentom odmietnutých kandidátov na funkciu sudcu ústavného súdu podľa čl. 30 ods. 4 ústavy a na tomto základe zrušil sťažnosťami napadnuté rozhodnutia a vrátil ich prezidentovi na ďalšie konanie.

narušený riadny chod ústavných orgánov (čl. 101 ods. 1 druhá veta Ústavy Slovenskej republiky)“.

7. Rovnako sa žiada pripomenúť, že pri rozhodovaní o návrhu na podanie výkladu ústavy vo veci sp. zn. PL. ÚS 4/2012 sudcovia ústavného súdu prezentovali značnú rôznorodosť názorov na otázku miery diskrecie prezidenta pri uplatňovaní jeho kreačnej právomoci, čo zreteľne potvrdzujú právne názory vyslovené v odlišných stanoviskách štyroch sudcov (Ľ. Gajdošíkovej, L. Mészárosova, J. Lubyho a L. Orosza), ako aj v „doplnení odôvodnenia“, ktoré priložila k väčšinovému rozhodnutiu sudkyňa Ivetta Macejková. Z analýzy týchto odlišných stanovísk vyplýva, že v prospech minimálneho rozsahu uváženia prezidenta pri výkone jeho kreačných právomocí sa vo svojom odlišnom stanovisku vyjadrila sudkyňa Ľudmila Gajdošíková, ktorá vyslovila názor, že v takýchto prípadoch má prezident len notariálnu funkciu.² Za tolerovanie čo najširšieho rozsahu diskrecie prezidenta pri výkone jeho kreačných právomocí sa, naopak, vyjadrila sudkyňa Ivetta Macejková, ktorá vo svojom „doplnení odôvodnenia“ s poukazom na predchádzajúcu ústavno-politickú prax pripustila, že k tomu, aby prezident nevyhovел personálnemu návrhu národnej rady by v zásade mohla postačovať aj „... absencia osobnej dôvery prezidenta v navrhovaného kandidáta“.³ Vychádzajúc z obsahu výkladu podaného vo veci sp. zn. PL. ÚS 4/2012, ako aj k nemu pripojených odlišných stanovísk vyznieva minimálne paradoxne

2 «Súhlasím s tým, že navrhnutý kandidát na funkciu generálneho prokurátora zvolený národnou radou musí spĺňať zákonom ustanovené predpoklady na jej výkon, na ktorý bol národnou radou vybraný (zvolený), a že prezident je oprávnený preskúmať splnenie týchto zákonom ustanovených predpokladov. Nemôžem sa však stotožniť s názorom väčšiny pléna ústavného súdu, aby sa uznesením o výklade rozšírilo „prieskumné“ oprávnenie prezidenta na skúmanie osobnostných predpokladov navrhnutého kandidáta (v rozsahu uvedenom v druhom odseku výroku uznesenia). Výkladom takto založené prieskumné oprávnenie prezidenta prekračuje podľa mňa limity ústavou zakotvenej právomoci prezidenta v čl. 102 ods. 1 písm. t) ústavy. Rozšírenie prieskumného oprávnenia prezidenta za hranicu prieskumu zákonných predpokladov národnou radou navrhnutého kandidáta na funkciu generálneho prokurátora do sféry hodnotenia jeho osobnostných predpokladov na túto funkciu nemožno podľa mňa riešiť výkladom relevantného článku ústavy, ale iba štandardným ústavnoprávnym postupom, t. j. novelou ústavy.» (z odlišného stanoviska sudkyne Ľ. Gajdošíkovej).

3 «... Vychádzajúc z už uvedeného je zároveň potrebné osobitne zdôrazniť, že ak ústavno-politická prax akceptovala prezidentovo právo nevyhovieť personálnemu návrhu „len“ z dôvodu absencie osobnej dôvery prezidenta v navrhovaného kandidáta, a to za situácie, keď išlo o prezidenta voleného národnou radou, tým skôr nie je možné takéto právo upierať občanmi demokraticky priamo volenému prezidentovi, ktorého demokratická legitimita je v porovnaní s prezidentom voleným národnou radou nepochybne rádovo vyššia.» (z „doplnenia odôvodnenia“ sudkyne I. Macejkovej).

skutočnosť, že tí sudcovia ústavného súdu, ktorí sa v súvislosti s výkladom právomoci vymenúvať generálneho prokurátora vyslovili za relatívne široký priestor pre voľnú úvahu prezidenta⁴, pri rozhodovaní o výklade právomoci prezidenta vymenúvať sudcov ústavného súdu v zásade akýkoľvek priestor na diskreciu prezidenta popreli, t. j. v konečnom dôsledku popreli vlastné rozhodnutie, a to bez toho, aby prejavili aspoň minimálnu ochotu korigovať svoje názory vyslovené vo všeobecne záväznom výklade ústavy podanom vo veci sp. zn. PL. ÚS 4/2012. Naopak, sudcovia, ktorí s výkladom podaným vo veci sp. zn. PL. ÚS 4/2012 vyslovili aj prostredníctvom odlišných stanovísk nesúhlas s rozhodnutím väčšiny v konaní vedenom pod sp. zn. PL. ÚS 45/2015, rešpektovali a cítili sa viazaní predchádzajúcim rozhodnutím svojich kolegov vydaným vo veci sp. zn. PL. ÚS 4/2012, čo vyjadrujú opäť prostredníctvom odlišných stanovísk (!).

8. Nie je potrebné osobitne zdôrazňovať, že interpretačné závery vyjadrené v rozhodnutiach ústavného súdu o výklad ústavy a ústavných zákonov sú v zmysle čl. 128 tretej vety ústavy všeobecne záväzné odo dňa ich vyhlásenia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky, pričom z hľadiska právnej sily je výklad ústavy a ústavných zákonov podaný v rozhodnutí ústavného súdu vydanom podľa čl. 128 ústavy „... porovnateľný s právnou silou ústavy, keďže ide o všeobecne záväzný výklad ústavy“ (I. ÚS 397/2014). V nadväznosti na uvedené je nespochybniteľné, že uznesenie sp. zn. PL. ÚS 4/2012 bolo a je všeobecne záväzné a zaväzuje všetkých, predovšetkým však „... sudcov ústavného súdu, a to bez ohľadu na to, či v pléne ústavného súdu hlasovali za schválenú podobu označeného uznesenia, alebo hlasovali proti nemu, príp. k nemu navyše priložili aj svoje odlišné stanovisko. Je to totiž predovšetkým ústavný súd, ktorý si musí ctiť a chrániť svoje vlastné rozhodnutia a interpretovať, a aplikovať ich spôsobom, ktorý rešpektuje ich obsah a v ňom obsiahnuté limity.“ (I. ÚS 397/2014).

⁴ Citovanú časť uznesenia sp. zn. PL. ÚS 4/2012 osobne považujem za nejednoznačnú a až príliš flexibilnú.

9. Ústavný základ pre tú časť uznesenia sp. zn. PL. ÚS 4/2012, podľa ktorej môže prezident nevymenovať kandidáta na funkciu generálneho prokurátora do tejto ústavnej funkcie aj z iných dôvodov než z dôvodu nezákonného postupu národnej rady pri jeho voľbe, resp. z dôvodu nesplnenia zákonných predpokladov, väčšina pléna ústavného súdu celkom zjavne odvodila z čl. 101 ods. 1 druhej vety ústavy, podľa ktorej „Prezident... svojím rozhodovaním zabezpečuje riadny chod ústavných orgánov“ (potvrďuje to aj priamy odkaz na označené ustanovenie ústavy v texte výroku tohto uznesenia, pozn.). V tejto súvislosti považujem za potrebné zdôrazniť, že ustanovenie čl. 101 ods. 1 druhej vety ústavy je integrálnou súčasťou ústavnej definície prezidenta a vyjadruje základné funkčné zameranie v zásade všetkých jeho ústavne relevantných aktivít. Z hľadiska systematického zaradenia ustanovenia čl. 101 ods. 1 druhej vety ústavy možno preto formulovať záver, že funkcia zabezpečovať riadny chod ústavných orgánov je prítomná pri výkone všetkých ústavných právomocí prezidenta, osobitne pri výkone jeho kreačných právomocí.

10. Vecná spojitosť medzi uznesením sp. zn. PL. ÚS 4/2012, ktoré sa primárne týka výkonu právomoci prezidenta vymenúvať generálneho prokurátora, a uznesením sp. zn. PL. ÚS 45/2015, ktoré sa primárne dotýka výkonu právomoci prezidenta vymenúvať sudcov ústavného súdu, je nespochybniteľná, keďže

- obe sa týkajú kreačných právomocí prezidenta,
- v oboch prípadoch ide o výkon tzv. viazaných kreačných právomocí prezidenta,
- v oboch prípadoch musí prezident vychádzať zo svojej ústavnej funkcie zabezpečovať riadny chod ústavných orgánov.

11. Jednou z kľúčových úloh ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je chrániť princíp právnej istoty, ktorý je integrálnou súčasťou generálneho princípu právneho štátu (PL. ÚS 12/05) zaručeného v čl. 1 ods. 1 ústavy. Neoddeliteľnou súčasťou princípu právnej istoty je požiadavka, aby na určitú právne významnú otázku všetky orgány verejnej moci a zvlášť ústavný

súd pri opakovaní v rovnakých, resp. porovnateľných podmienkach, dávali rovnakú odpoveď (m. m. PL. ÚS 16/95). Výklad ústavy a ústavných zákonov musí byť konzistentný. Ústavný súd nemôže dať (aj keď s odstupom určitého času) na rovnakú alebo aspoň porovnateľnú otázku inú odpoveď bez toho, aby v období od jeho ostatného autoritatívneho výkladu podaného v konaní podľa čl. 128 ústavy došlo na základe novelizácie ústavy k zmene ústavného textu vykonanej ústavodarným orgánom. Všeobecne záväzný výklad ústavy obsiahnutý v uznesení ústavného súdu vydaný podľa čl. 128 ústavy môže síce korigovať (zmeniť) aj plénum ústavného súdu, ale na túto „korekciu“ musí vo svojom následnom rozhodnutí výslovne upozorniť a presvedčivo ju zdôvodniť. Navyše, zrejme len ťažko možno kvalifikovane polemizovať s názorom, že prostredníctvom odmietajúceho uznesenia vydaného pri predbežnom prerokovaní návrhu prezidenta nemožno korigovať (zmeniť) výrok uznesenia o výklade ústavy, ktorý bol vyhlásený spôsobom ustanoveným na vyhlasovanie zákonov (čl. 128 druhá veta ústavy), t. j. v Zbierke zákonov Slovenskej republiky, a je *ex constitutione* všeobecne záväzný odo dňa jeho vyhlásenia (čl. 128 tretia veta ústavy).

12. Ak ústavný súd vo výroku uznesenia sp. zn. PL. ÚS 4/2012 vyslovil, že prezident môže nevymenovať kandidáta na funkciu generálneho prokurátora navrhnutého mu národnou radou aj z „dôvodu závažnej skutočnosti vzťahujúcej sa na osobu kandidáta, ktorá dôvodne spochybňuje jeho schopnosť vykonávať funkciu spôsobom neznižujúcim vážnosť ústavnej funkcie... alebo spôsobom, ktorý nebude v rozpore so samotným poslaním tohto orgánu“, pričom ide o také skutočnosti, v dôsledku ktorých by „mohol byť narušený riadny chod ústavných orgánov (čl. 101 ods. 1 druhá veta ústavy)“, tak ide o také závažné dôvody, že ich reálna existencia nielen môže, ale aj musí byť podľa môjho názoru neprekročiteľnou prekážkou vymenovania kohokoľvek do akejkolvek ústavnej funkcie, t. j. aj do funkcie sudcu ústavného súdu. Je evidentné, že opačný výklad by mohol viesť k deštrukcii ústavnopolitického systému Slovenskej republiky.

13. V náleze sp. zn. III. ÚS 571/2014 zo 17. marca 2015, ktorý uznesením o odmietnutí návrhu prezidenta väčšina pléna ústavného súdu „posvätila“, je vyslovený aj právny názor, podľa ktorého „všetky menovacie právomoci prezidenta, za ktoré nesie zodpovednosť (nie kontrasignované) a kde z povahy veci nevyplýva požiadavka na jeho zdržanlivosť (napr. menovanie profesorov), majú mocenský charakter, čo znamená, že prezident musí mať určitý priestor pre rozhodnutie“. S týmto právnym názorom môžem len súhlasiť. Zároveň ale považujem za neprijateľný taký výklad čl. 102 písm. s) v spojení s čl. 134 ods. 2 ústavy, ktorý podľa právneho názoru III. senátu ústavného súdu obmedzuje „možnosť voľnej úvahy“ prezidenta pri vymenúvaní sudcov ústavného súdu na „výber medzi dvomi kandidátmi navrhnutými národnou radou na jedno uvoľnené miesto“. Niet pochybností o tom, že tento výklad si v odôvodnení uznesenia o odmietnutí návrhu prezidenta v plnom rozsahu osvojilo v „sprecizovanej“ podobe aj plénum ústavného súdu, keďže na jeho s. 20 sa výslovne uvádza: „Prezident... je povinný z dvojnásobného počtu kandidátov na sudcu ústavného súdu vymenovať presne polovicu za sudcov ústavného súdu, a teda prezident nie je oprávnený z dvojnásobného počtu kandidátov na sudcu ústavného súdu vymenovať menej ako polovicu za sudcov ústavného súdu z dôvodu, že sa domnieva, že existujú dôvody závažnej skutočnosti vzťahujúce sa na osobu kandidátov, ktoré relevantne spochybňujú ich schopnosť vykonávať funkciu sudcu ústavného súdu spôsobom neznižujúcim vážnosť funkcie sudcu a ústavného súdu.“.

14. Silne pochybujem o tom, či si väčšina pléna ústavného súdu uvedomila v plnom rozsahu obsah a dosah citovanej časti odôvodnenia uznesenia o odmietnutí návrhu prezidenta, s ktorým hlasovaním vyslovila súhlas. Ide totiž o výklad, ktorý je v rozpore s elementárnymi pravidlami logiky a v konečnom dôsledku deštruktívny výklad, keďže explicitne zaväzuje prezidenta Slovenskej republiky vymenovať niektorého z kandidátov navrhnutých mu národnou radou do funkcie sudcu ústavného súdu aj vtedy, ak dospeje k záveru, že žiaden z kandidátov, ktorých mu predložila národná rada, nie je spôsobilý vykonávať funkciu sudcu ústavného súdu spôsobom neznižujúcim vážnosť tejto ústavnej funkcie alebo vážnosť ústavného súdu ako celku,

resp. spôsobom, ktorý nebude v rozpore so samotným poslaním ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti. Ide pritom nielen o výklad, ktorý je v príkrom rozpore s podstatou všeobecne záväzného výkladu ústavy podaného plénom ústavného súdu v uznesení sp. zn. PL. ÚS 4/2012 (ktorý sa týka primárne výkonu právomoci vymenúvať generálneho prokurátora), ale aj o výklad, ktorý v ústavno-politickej praxi môže prezidentovi účinne brániť pri výkone jeho ústavnej funkcie vyvoditeľnej z čl. 101 ods. 1 druhej vety ústavy (zabezpečovať „... riadny chod ústavných orgánov“).

15. Sumarizujúc dosiaľ uvedené, považujem za potrebné zdôrazniť, že dovedy, kým plenum ústavného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom nekoriguje svoje právne názory vyslovené vo výroku uznesenia sp. zn. PL. ÚS 4/2012 z 24. októbra 2012, považujem z ústavného hľadiska za nepredstaviteľné, aby právne názory v ňom vyslovené neboli primerane aplikovateľné na výkon všetkých viazaných kreačných právomocí prezidenta vrátane výkonu právomoci vymenúvať sudcov ústavného súdu podľa čl. 102 ods. 1 písm. s) v spojení s čl. 134 ods. 2 ústavy. Opačný záver pléna ústavného súdu totiž zreteľne signalizuje, že ústavný súd interpretuje ústavný text subjektívne, t. j. tak, ako sa to v konkrétnej ústavno-politickej situácii „hodí“, resp. podľa toho, kto vykonáva funkciu prezidenta Slovenskej republiky.

16. Nad rámec uvedeného poznamenávam, že nie som a nikdy som nebol zástancom silného postavenia prezidenta v ústavnom systéme, a to zvlášť v podmienkach ústavného modelu uplatneného v Slovenskej republike, ktorý podľa právnych názorov vyslovených v ostatných meritórnych rozhodnutiach ústavného súdu (popri PL. ÚS 4/2012 pozri aj PL. ÚS 14/06 alebo I. ÚS 397/2014) aj po ústavných zmenách naďalej nespochybniteľne vychádza z konceptu parlamentnej formy vlády, pričom práve parlamentná forma vlády tvorí jednu z kľúčových charakteristík slovenskej ústavy a vyjadruje jej identitu. Na druhej strane princíp právnej istoty a rešpekt k všeobecne záväznému výkladu ústavy podanému vo veci sp. zn. PL. ÚS 4/2012 ma viedli k tomu, aby som pripojil k uzneseniu sp. zn. PL. ÚS 45/2015

z 28. októbra 2015 toto odlišné stanovisko aj napriek tomu, že osobne by som privítal korekciu, príp. aspoň spresnenie uznesenia sp. zn. PL. ÚS 4/2012 z 24. októbra 2012 tak, aby nepripúšťalo extenzívny výklad kreačných právomocí prezidenta.

V Košiciach 28. októbra 2015